Centrale Commissie Dierproeven

Niet-technische samenvatting 20209606

1 Algemene gegevens

1.1	Titel van het project	Gebruik van organen en weefsels ter bevordering van kwaliteit van dierproeven en van in vitro en ex vivo onderzoek
1.2	Looptijd van het project	5 jaar
1.3	Trefwoorden (maximaal 5)	Weefsels, organen, overtollige proefdieren

2 Categorie van het project

2.1 In welke categorie valt het project.

U kunt meerdere mogelijkheden kiezen.

- ☒ Fundamenteel onderzoek
- ☒ Translationeel of toegepast onderzoek
- ☐ Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
- ☐ Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de gezondheid
- ☐ Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
- ☒ Hoger onderwijs of opleiding
- ☐ Forensisch onderzoek
- ☐ Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere dierproeven

3 Projectbeschrijving

3.1 Beschrijf de doelstellingen van het project (bv de wetenschappelijke vraagstelling of het wetenschappelijk en/of maatschappelijke belang)

Met dit project willen wij weefsel van proefdieren beschikbaar stellen voor onderzoek met uiteenlopende doelstellingen. Met dit project willen wij stimuleren dat onderzoekers voor hun onderzoek gebruik maken van proefdieren die al in onze faciliteit aanwezig zijn en die, bijvoorbeeld omdat zij niet de juiste genetische wijziging hebben, niet kunnen worden ingezet voor de experimenten waarvoor ze zijn gefokt. Ook willen wij stimuleren dat dieren waar mogelijk worden hergebruikt. Het gebruik van het weefsel is gericht op het verbeteren van de kwaliteit van het betreffende onderzoek of onderwijs of het bevorderen van onderzoek waarvoor geen levende dieren nodig zijn.
Onze instelling voelt zich ervoor verantwoordelijk dat aanwezige proefdieren zo optimaal mogelijk worden benut.

3.2	Welke opbrengsten worden van dit project verwacht en hoe dragen deze bij aan het wetenschappelijke en/of maatschappelijke belang?	Onder dit project vallen verschillende activiteiten waarbij lichaamsmateriaal van dieren die bij andere dierproeven zijn ingezet of van dieren die niet in proeven kunnen worden ingezet, nuttig gebruikt wordt voor andere wetenschappelijke- of onderwijsdoelen. Door mensen die bepaald lichaamsmateriaal van dieren over hebben en anderen die bepaalde lichaamsmaterialen nodig hebben met elkaar in contact te brengen, zorgen wij voor een optimaal gebruik van overtollig lichaamsmateriaal. Deze projectaanvraag draagt eraan bij: 1. dat nieuwe technieken sneller kunnen worden ontwikkeld en dat bestaande technieken kunnen worden gevalideerd en verbeterd (vermindering/vervanging) 2. dat op inzichtelijke wijze informatie wordt verschaft over de mate waarin voor het verzamelen van lichaamsmateriaal gebruik wordt gemaakt van proefdieren die al voor een andere doel worden of zijn gebruikt of die gefokt zijn en waarvoor geen bestemming is (verhogen transparantie). 3. dat proefdieren optimaal worden benut, en daarmee dat het aantal proefdieren dat ongebruikt wordt gedood wordt teruggedrongen (vermindering 'aan de achterkant'). 4. dat op basis van de informatie beter inzichtelijk wordt gemaakt waar en waarom proefdieren worden gefokt waarvoor geen bestemming is. Deze informatie kan vervolgens worden gebruikt om directer te sturen op het terugdringen van het ontstaan van fokoverschot (vermindering 'aan de voorkant').
3.3	Welke diersoorten en geschatte aantallen zullen worden gebruikt?	Muis (maximaal 7.150), Rat (maximaal 2.860), Hond (maximaal 60), Varken (maximaal 60), Paard (maximaal 20), Herkauwers (schapen, geiten en runderen; maximaal 150), Vogels (kippen, duiven, papegaaien en zebravinken; maximaal 1100), Konijn (maximaal 40), Kat (maximaal 25). De aantallen zijn geschat op basis van een behoeftepeiling en beschikbaarheid, maar zullen waarschijnlijk lager liggen
3.4	Wat zijn bij dit project de verwachte negatieve gevolgen voor het welzijn van de proefdieren?	Bij de dieren die in leven blijven zal maximaal 3 maal bloed of oppervlakkig weefsel worden afgenomen. Dieren waarvan interne organen of weefsels nodig zijn, zullen worden gedood.
3.5	Hoe worden de dierproeven in het project ingedeeld naar de verwachte ernst?	Licht ongerief, 91% van de dieren. Terminaal: 9% van de dieren
3.6	Wat is de bestemming van de dieren na afloop?	89% van de dieren wordt gedood voor het verzamelen van weefsels en organen. 11% van de dieren blijft in leven en is beschikbaar voor hergebruik of zal ter adoptie worden aangeboden.

4 Drie V's

4.1	**Vervanging** Geef aan waarom het gebruik van dieren nodig is voor de beschreven doelstelling en waarom	Het gebruik van cellen, weefsels en organen van proefdieren wordt in toenemende mate vervangen door gebruik van menselijke cellen, weefsels en organen. Dit verhoogt de vertaalbaarheid van proefresultaten naar de mens. In een aantal gevallen is gebruik van dierlijke weefsels en organen

proefdiervrije alternatieven niet gebruikt kunnen worden.	echter nog steeds noodzakelijk, bijvoorbeeld in diergeneeskundig onderzoek en onderwijs, of omdat er onvoldoende menselijk weefsel beschikbaar is.
4.2 **Vermindering** Leg uit hoe kan worden verzekerd dat een zo gering mogelijk aantal dieren wordt gebruikt.	Door voor dit onderzoek proefdieren te gebruiken die al eerder in dierproeven zijn gebruikt, of die al geboren zijn, maar waarvoor geen andere bestemming is, draagt dit project bij aan vermindering, omdat er geen proefdieren apart aangeschaft hoeven te worden. Bovendien zorgt een goede administratie van vraag en aanbod van deze dieren voor meer inzicht in hoeveel dieren er gefokt en gebruikt worden en hoeveel dieren er overblijven. Hierdoor kunnen we beter sturen op het terugdringen van het ontstaan van dit fokoverschot.
4.3 **Verfijning** Verklaar de keuze voor de diersoort(en). Verklaar waarom de gekozen diermodel(len) de meest verfijnde zijn, gelet op de doelstellingen van het project.	Keuze voor de diersoorten: Met de genoemde diersoorten worden op Utrecht Life Sciences dierproeven uitgevoerd. Zij komen daarom voor hergebruik in aanmerking. Het aantal handelingen aan dieren wordt zodanig gekaderd, dat het totale ongerief per dier nooit meer dan licht zal zijn.
Vermeld welke algemene maatregelen genomen worden om de negatieve (schadelijke) gevolgen voor het welzijn van de proefdieren zo beperkt mogelijk te houden.	Wanneer dieren in leven blijven, wordt maximaal 3 maal een monster genomen en zorgen we dat de dieren voldoende rust krijgen tussen twee handelingen. Indien nodig, wordt pijnstilling toegepast.

5 In te vullen door de CCD

Publicatie datum	6 juli 2020
Beoordeling achteraf	Nee
Andere opmerkingen	Nee